

JOE BOSSANO PLANTARÀ CARA AL GOVERN ESPANYOL

Els anglesos ja no són gibraltarenys

El triümf del laborista Joe Bossano en les eleccions que s'acaben de celebrar a Gibraltar significarà un canvi radical en les relacions entre els governs de la roca i de l'Estat espanyol. Gibraltar vol tenir veu pròpia davant de Londres i de Madrid.

Josep M. Sanmartí

Experts en les qüestions de Gibraltar tan assenyats com Fernando Morán han afirmat darrerament que aquest polèmic enclavament està experimentant una evolució interna poc perceptible des de Madrid. Es tracta d'un procés de gibraltarització de la població i dels seus dirigents, que posen cada vegada més l'èmfasi en les solucions pròpies que no a mantenir in-

tacte el paraigua britànic. Gibraltar ha estat sotmès a una forta pressió exterior des que el general Franco el va posar com una de les penyores per entrar en guerra a favor de Hitler. Aquesta sensació d'inseguretat i d'amenaça externa féu que s'intensifiqués la recerca de la protecció britànica, cosa d'altra banda no gens difícil d'aconseguir.

L'arribada de la democràcia a l'Estat espanyol, l'obertura de la reixa fronterera el 1983 i el lliure trànsit de persones i mercaderies, l'acord de Brus-

sel·les entre l'Estat espanyol i el Regne Unit de 1984 i el que se signà el mes de desembre passat sobre l'ús de l'aeroport, com també altres fets com és ara el desmantellament de les drassanes, han anat creant la consciència entre els gibraltarenys que han de dependre més del seu esforç i de les seves iniciatives que no de la caritat que ve de Londres.

S'ha estat lliure sense ser-ho

Durant els últims dos anys hi ha hagut alguns intents, febles certament, de convertir la colònia en un estat lliure associat a la Gran Bretanya amb un règim semblant al que mantenen Puerto Rico i els Estats Units. Els anglesos no han vist aquesta fórmula de molt mal ull perquè respecta els seus interessos, però no li han fet costat, sobretot davant la profunda irritació del govern espanyol per aquests suggeriments. Per Madrid, l'estratègia passa, decididament, pel manteniment de l'actual triangle que a efectes oficials i diplomàtics es redueix a un estira i arronsa entre Londres i Madrid.

El mateix Fernando Morán assegu-

Els gibraltarenys volen poder decidir entre un país o l'altre.

rava fa uns dies que tot allò que sigui configurar els gibraltarenys com a tercera part resultaria negatiu per a les posicions espanyoles. És a dir, cal evitar que les autoritats locals tinguin poder de veto sobre els pactes hispano-britànics, o simplement sobre les decisions angleses. Una altra cosa diferent és que el govern de la roca tingui influència en el parlament britànic i que reivindiqui amb èxit la defensa dels seus drets. La qüestió fonamental és que el diàleg i els possibles acords sempre seran més fàcils si només intervenen el Regne Unit i Espanya, que no si cal l'aquiescència gibraltarenya. Ara bé, no es poden aplicar acords que no tinguin el vist i plau de l'opinió pública d'aquella plaça. I això ho sap perfectament el govern de Margaret Thatcher i també el de Felipe González.

Atrapats en aquesta poderosa tenalla, els gibraltarenys demanen ara una certa capacitat d'acció exterior, perquè els resulta decisiva per al seu futur. En volen almenys la mínima per poder triar com a font principal del seu benestar entre Gran Bretanya i Espanya. S'adonen perfectament que ara el seu rerepaís és Andalusia i no Londres, i des de fa uns mesos envien missatges a Madrid que diuen que el seu progrés econòmic i social pot anar lligat a l'economia espanyola, però que no renunciaran ni a una sola unça de la seua autonomia política ni del seu autogovern.

Un mandat per a Joe Bossano

La situació en relació amb les elec-

cions anteriors de 1984 ha canviat substancialment. En aquell moment la discussió se centrava encara en qui havia de conduir el procés normalitzador amb l'Estat espanyol, i la resposta no oferí dubtes: Josua Hassan i el seu partit dels Drets Civils que havien dirigit la llarga fase de resistència des de 1944. Josua Hassan va caure del poder perquè s'estava plantejant un nou repte per al qual ell només tenia la resposta de sempre, que calia conservar les tradicionals garanties britàniques, i si aquestes flaquejaven, exigir-les i forçar la seva aplicació. Ara, però, cal fer projectes de futur autòctons i preparar una nova fase d'autoafirmació, i per a això calia canviar de líder i de fórmula.

En aquest context el mandat que l'electorat gibraltareny ha donat a Joe Bossano, cap del Partit Laborista, el dia 24 de març ha estat ben clar. El 58 per cent dels vots i vuit dels quinze escons de l'assemblea local, és a dir, la majoria absoluta, formen una base política suficient per negociar des d'una posició estable amb Londres i Madrid. Els pronòstics li atorgaven el 63 per cent dels vots, o sigui, que es tractava d'una victòria anticipada perquè era palès el desig d'aplicar noves formes de govern i de revisar les relacions amb les dues potències immediates. El 1984, Jose Bossano va creure que ja havia arribat aquest moment i es va equivocar: a les cinc del matí del dia de les eleccions es proclamava guanyador i mitja hora després era el cap de l'oposició. Tothom haurà d'anar a partir d'ara amb peus de plom, començant pel govern espanyol, que tradicionalment ha utilitzat aquesta reivindicació per aglutinar i agitar el nacionalisme hispànic més baix de sostre.

Tanmateix, les coses no són tan senzilles a Gibraltar. No es poden menys-

tenir, per exemple, les diferències entre Josua Hassan i el ministre principal i xent Adolfo Canepa, el seu successor de fa tres mesos i cap del partit. Hassan viu retirat de la política i ficat en el seu despatx d'assessor d'empreses i de negocis. No seria estrany que hagués vist amb més simpatia el plantejament més dinàmic de Joe Bossano que no pas els del seu ex-lloctinent. En plena campanya electoral Hassan va adreçar una carta als electors a favor de la candidatura de Canepa, però el text era tan tebi que tothom va comprendre que en el fons no recomanava votar-lo.

Alguns corresponsals subratllen molt la importància de les dones en la vida política d'aquesta plaça. El mateix Hassan va fer aprovar pel parlament local per sorpresa una llei de divorci durant la campanya electoral de 1979. La posà en vigor durant 24 hores, termini que aprofità, naturalment, per divorciar-se de la seva muller, i l'endemà la retirà. Ja divorciat, es tornà a casar amb la seva segona i actual esposa, una marroquina d'origen espanyol. També es diu que l'èxit final de Joe Bossano és degut a la tasca que ha fet la seva companya Rosa Mari (ell està separat de la seva dona legal) per fer-lo *presentable*. Per la seva banda, July, la dona d'Adolfo Canepa, empenyé decididament el seu marit perquè assumís el control del partit, forçés la retirada de Hassan i passés de número 2 a número 1. Ho va aconseguir durant tres mesos, però dijous passat, passà de número 1 a número 2, o sigui, cap de l'oposició, perquè la glòria és efímera. Mentrestant, el destronat Josua Hassan es dedica ara a fer diners, i molts, gràcies a les seves influències a la zona i al Regne Unit. Diuen que a Gibraltar el tràfic d'influències és un aspecte clau del seu desig polític, social i econòmic. □

ETA ACTUA DE NOU A MADRID I ÀLABA

La treva que mai no va existir

Mentre el segrest d'Emiliano Revilla és a punt de solucionar-se amb el pagament del rescat que ha exigint ETA, els dos últims atemptats de diumenge a Madrid i Àlaba indiquen quins són els arguments dels etarres.

Pasqual L. Pla/J. Hernández

L'assassinat d'un alt militar, el general retirat Luis Azcárraga, de 81 anys, diumenge a primera hora de la

vesprada a Salvatierra (Àlaba) i l'explosió d'una bomba en una zona on hi ha molts habitatges de militars, policies i jutges, molt prop de l'estadi Santiago Bernabeu de Madrid, una hora després, que provocà ferides de gravetat